

**Hana Hronková, Zdraví, nemoc, léčení a jejich reflexe v pramenech subjektivní povahy (Příspěvek ke studiu českého fin de siècle). Diplomová práce Historického ústavu JU, České Budějovice 2005, 105 s. + přílohy.**

*Posudek oponenta:*

Diplomová práce Hany Hronkové je věnována zajímavému tématu, jímž subjektivní pohled na nemoc a zdraví na přelomu 19. a 20. století nepochybně je.

Diplomantka svou práci rozčlenila do sedmi – většinou dále strukturovaných – kapitol, k nimž je nutno připočíst úvod a závěr. V úvodu se Hana Hronková mj. vyrovnala s literaturou a prameny k tématu, jež považuji za postačující ke zpracování diplomové práce, bylo by je však, jak i ona sama ví, možno poměrně extenzivně rozšiřovat.

První kapitola je věnována obecně stavu lékařské vědy, nemocem a hygieně v období fin de siècle. Následně přechází ke kapitolám věnovaným roli lékaře v dobovém systému (venkovský, městský lékař, lázně, kliniky...), klasifikaci běžných (častých) nemocí, léčebným prostředkům, otázkám stravy a životosprávy, pohledu společnosti na lékaře a ke vztahu lékař a pacient.

Práce – jakkoli vystavěná převážně na pamětech a korespondenci jako subjektivních pramenech – směřuje k objektivizaci a tudíž i popisnosti, zatímco cenné subjektivní prožitky zůstávají často v poznámkovém aparátu v roli dokreslující, ilustrující hlavní text. Je to určitě škoda, neboť právě ono subjektivní má být hlavním přínosem její práce.

K obsahu práce mám spíše drobnější připomínky. Nevím, nakolik kvalifikovaně lze tvrdit, že lékař ve městě byl svým okolím vnímán prestižněji než lékař na venkově (s. 33, 99), ač diplomantka má naprosto pravdu v tom, že pozice městského lékaře byla obvykle po finanční i pracovní stránce lepší. Na s. 25 bych také nepřeceňoval vzdálenosti, jež musel venkovský lékař překonávat – šlo spíše o dobové vnímání vzdálenosti než o skutečně velké vzdálenosti (i při obvodu 100 km<sup>2</sup> znamenala cesta na okraj obvodu maximálně trasu cca 7 km). Obdobně by bylo vhodné přesněji promyslet úvahy o důchodovém „pojištění“ (s. 23), jež v 19. století bylo v majoritní

společnosti záležitostí spíše výjimečnou. Podobně v případě výkladů o neurastenii u Gustava Eima by bylo třeba vzít do úvahy jeho doložitelný syfilis.

Některé z těchto výtek jsou však dány pouze nepřesnostmi diplomantčíných stylistických formulací, jak je patrné např. v závěru, kdy nemohu souhlasit s formulací, že se zvyšuje naděje na dožití (s. 98), neboť tuto „naději“ považuji za jistotu – a to spíše smutnou. Zajímavé jsou přílohy diplomové práce, jež svou ilustrující funkci plní.

Výše uvedené výtky nikterak nezpochybňují přínosnost práce Hany Hronkové, ovšem ani to, že v daném tématu by bylo žádoucí pokračovat i do budoucna. Její práce tak představuje solidní základ, na nějž bude možno v budoucnu navázat.

Diplomovou práci **doporučuji k obhajobě** a **hodnotím** ji známkou **velmi dobrou**.

Doc. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr., v. r.

České Budějovice 25. 1. 2006